

SZÉPALMAPUSZTA FELHAGYOTT ALMAÜLTETVÉNYÉNEK TALAJFELSZÍNI PÓKFAUNÁJA

KOVÁCS PÉTER¹ – KUTASI CSABA²

¹Szombathelyi Arachnológiai Műhely, NYME, Savaria Egyetemi Központ
H–9700 Szombathely, Károlyi G. tér 4. kovacsp@locart.hu;

²MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma
H–8420 Zirc, Rákóczi tér 1.

KOVÁCS, P. & KUTASI, CS.: *Spiders of Szépalmapuszta's abandoned orchard (Bakony Mts.)*.

Abstract: Pitfall trap sampling has been carried out in 2005 to investigate the spider fauna of an orchard, where production has stopped more than 80 years ago, near Szépalmapuszta (which belongs to Porva). The sampling protocol consisted of 10 traps, operated from mid-April till the end of October (04. 13–10. 30). A total of 379 specimens has been caught belong to 32 species. The species number is typical for such habitat types. Based on the species structure the area is a dry partly shady grassland. Among the faunistic data one stood out, *Xysticus kempeleni*, which is considered a rare species both in the Bakony area and both at larger scale.

Keywords: abandoned orchard, spider fauna, *Xysticus kempeleni*

Bevezetés

A hazai alma ökoszisztéma kutatások nagy múltra tekintenek vissza (MÉSZÁROS et al. 1984, JENSER et al. 2006). A több évtizedes vizsgálatok célja az ültetvények integrált növényvédelmének ökológiai, ökofaunisztikai alapjainak megteremtése volt. A kutatások az ültetvények pókfaunájára is kiterjedtek (BOGYA & MARKÓ 1999, BOGYA et al. 1999). Vizsgálatunk ezekhez a korábbi kutatásokhoz is csatlakozik, mindamellett eredményeink kiegészítik a Bakony pókfaunájáról alkotott ismereteinket is. A Bakony-vidék zoológiai feltártsága és ezen be-

lül a pókfaunája is az országos átlagnál jobban ismert, annak köszönhetően, hogy szinte valamennyi hazai arachnológus végzett kutatásokat a hegység területén. Veszprém megye, és ezen belül a Bakony arachnológiai kutatástörténetét, valamint a terület eddigi legteljesebb faunalistáját KOVÁCS és SZINETÁR (2014) munkája ismerteti. Agrárterületekre, ezen belül gyümölcsösökre vonatkozó vizsgálat e munkát megelőzően nem volt a területen. A vizsgált területhez legközelebb eső arachnológiai felmérés Porva település határában a 3. Magyar Biodiverzitás Nap keretében történt (KOVÁCS & SZINETÁR 2010).

Anyag és módszer

A Porvához tartozó Szépalmapusztán, mintegy 80 éves, felhagyott almaültetvényben 2005-ben végeztünk talajcsapdás gyűjtéseket (**1. ábra**). A mintavételezéseket 10 talajcsapdával, április közepétől október végéig (04. 13–10. 30) folytattuk. A vizsgált terület koordinátái: N 47°17.206' E 17°47.706', illetve UTM kódja: YN14.

A talajcsapdák fél literes, 9 cm átmérőjű műanyag poharak voltak, melyekhez ölfolyadékként 50%-os etilén-glikolt alkalmaztunk. A lehulló csapadéktól védendő, a poharakat 3–5 cm-es magasságban tetővel láttuk el. A csapdákat az almafák tövébe, egymástól mintegy 10 méterre, egyenes vonalban 2×5-ös csoportban helyeztük ki. A vizsgálatok során előkerült futóbogarak (Carabidae) adatai már publikálásra kerültek (KUTASI 2010).

Az almaültetvényt a két világháború közötti időszakban telepítették. 1962-től 2003-ig a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát tulajdonában volt, művelése extenzív módon történt, pótlást, felújítást nem végeztek, 1990-től lovak, majd szürkemarhák legeltetésére használták (**2. ábra**). A kiöregedett, kiszáradt utolsó fákat 2010-ben távolították el az ültetvényből, azóta a terület rendeltetése legelő (SCHLETT 2004, NAGY 2015 szóbeli közlés). A vizsgálat időpontjában, a mintegy 3 hektáros ültetvény, ligetes legelőként hasznosult, a fák egy része már ekkor ki volt száradva. A 2008-ban végzett talajvizsgálat alapján az ültetvény talajtípusa enyhén savanyú, agyagos kötöttségű barna erdőtalaj.

A kimutatott pókfajok rövid jellemzésénél BUCHAR 1992, SAMU & SZINETÁR 1999, BUCHAR & RUZICKA 2002, KOVÁCS et al. 2012, SZINETÁR et al. 2012, KOVÁCS & SZINETÁR 2014, NENTWIG et al. 2015, munkáit használtuk fel. A fajok nevezéktanában a pókok világtalálóságának aktuális verzióját (WORLD SPIDER CATALOG 2015) követtük.

Eredmények

A vizsgált területről 32 faj 379 ivarérett példánya került elő (**1. táblázat**). A fajok száma a természetes élőhelytípusokra jellemző értéktől kissé elmarad. A fajok között jelentős számban vannak jelen a jó természetességű száraz gyepeket preferáló pókok. Az alföldi, illetve dombvidéki száraz klímájú gyepek, illetve részben bokorerdők fajai a *Zelotes electus*, *Ozyptila atomaria*, *Alopecosa cuneata*, *Titanoeca schineri*, illetve a *Xysticus kempeleni*. A fajok egy része kedveli a részleges árnyékolást, mely a terület jellegéből is adódik. Ilyen fajok például a *Pardosa alacris* a *Zelotes apricorum* a *Nerience clathrata* és a *Centromerus sylvaticus*. Ugyanakkor jelentős része-

sedése van a nedves, üde gyepeket preferáló taxonoknak is, melyeknek több, hazánkban mérsékelten gyakori faja is megkerült (*Pardosa paludicola*, *Pardosa riparia*, *Pardosa pullata*).

A tipikus zavarást toleráló fajok részesedése alacsony, közülük csak a *Pachygnatha degeeri* a *Trochosa terricola* a *Pisaura mirabilis* és a *Zodarion germanicum* emelhető ki. Jelentősebb azon fajok száma, melyek a természetes és a zavart élőhelyeken egyaránt jelen lehetnek (*Haplodrassus signifer*, *Drassyllus pusillus*, *Drassodes pubescens*, *Zelotes latreillei*). A kimutatott fajok teljes listája alapján mérsékelten bolygatottnak tekinthetjük a vizsgált élőhelyet. Egyértelműen többségben vannak a gyakori fajok, mindössze egy ritkaság emelhető ki. A karolópókok családjába tartozó *Xysticus kempeleni* eddig csupán egy Litér melletti lelőhelyről volt ismert a Bakonyból (KASPER 1994).

1. táblázat: A vizsgált területről kimutatott pókfajok listája

Jelmagyarázat: Hazai gyakoriság: R=ritka; GY=gyakori; KGY=közepesen gyakori.

Természetesség: T=természetes, FT=féltermészetes, B=bolygatott, M=mesterséges.

Taxon	Hazai gyakoriság	Természetesség
Dysderidae		
<i>Dysdera erythrina</i> (Walckenaer, 1802)	KGY	T,(M)
Linyphiidae		
<i>Neriere clathrata</i> (Sundewall, 1830)	GY	FT
<i>Centromerus sylvaticus</i> (Blackwall, 1841)	GY	T,FT,B
Tetragnathidae		
<i>Pachygnatha degeeri</i> Sundewall, 1830	GY	T,FT,B
Lycosidae		
<i>Alopecosa cuneata</i> (Clerck, 1757)	GY	T,FT,B
<i>Alopecosa pulverulenta</i> (Clerck, 1757)	GY	T,FT,B
<i>Aulonia albimana</i> (Walckenaer, 1805)	GY	T,FT,B
<i>Pardosa alacris</i> (C. L. Koch, 1833)	GY	T,FT
<i>Pardosa paludicola</i> (Clerck, 1757)	GY	T,FT,B
<i>Pardosa palustris</i> (Linnaeus, 1758)	GY	T,FT,B
<i>Pardosa pullata</i> (Clerck, 1757)	GY	T,FT,B
<i>Pardosa riparia</i> (C. L. Koch, 1833)	KGY	T,FT
<i>Trochosa ruricola</i> (De Geer, 1778)	GY	T,FT,B
<i>Trochosa terricola</i> Thorell, 1856	GY	T,FT,B
Pisauridae		
<i>Pisaura mirabilis</i> (Clerck, 1757)	GY	T,FT,B
Agelenidae		
<i>Inermocoelotes inermis</i> (L. Koch, 1855)	GY	T,FT
Titanoecidae		
<i>Titanoeca schineri</i> L. Koch, 1872	GY	T,FT
Liocranidae		
<i>Agroeca cuprea</i> Menge, 1873	GY	T
Zodaridae		
<i>Zodarion germanicum</i> (C. L. Koch, 1837)	GY	T,FT

Gnaphosidae		
<i>Drassodes pubescens</i> (Thorell, 1856)	GY	T,FT
<i>Drassyllus praeficus</i> (L. Koch, 1866)	KGy	T,FT
<i>Drassyllus pusillus</i> (C. L. Koch, 1833)	GY	T,FT,B
<i>Haplodrassus signifer</i> (C. L. Koch, 1839)	GY	T,FT,B
<i>Trachyzelotes pedestris</i> (C. L. Koch, 1837)	GY	T,FT,(B)
<i>Zelotes apricorum</i> (L. Koch, 1876)	GY	T,FT
<i>Zelotes electus</i> (C. L. Koch, 1839)	GY	T,FT
<i>Zelotes latreillei</i> (Simon, 1878)	GY	T,FT,B
<i>Zelotes petrensis</i> (C. L. Koch, 1839)	KGy	T,FT
Thomisidae		
<i>Ozyptila atomaria</i> (Panzer, 1801)	GY	T,FT
<i>Ozyptila praticola</i> (C. L. Koch, 1837)	GY	T,FT
<i>Ozyptila simplex</i> (O.P.-Cambridge, 1862)	GY	T,FT
<i>Xysticus kempeleni</i> Thorell, 1872	R	T,FT

A kimutatott fajok és jellemzésük

DYSDERIDAE C.L. Koch, 1837

Dysdera erythrina (Walckenaer, 1802): Gyakori faj, mely a teljes Bakony-vidéken előfordul. Elsősorban a száraz, zártabb élőhelyeket preferálja. – A/10, 2005. 05. 29. 1♂.

LINYPHIIDAE Blackwall, 1859

Centromerus sylvaticus (Blackwall, 1841): Elsősorban télen aktív pók, mely erdei és füves élőhelyeken egyaránt jellemző. Közepesen gyakori, a Bakonyból szórványosan ismert. – A/10, 2005. 10. 30. 1♂, 1♀.

Nerienne clathrata (Sundewall, 1830): Közepesen gyakori, erdőkre jellemző faj. A Bakony-térségből a Balaton-felvidékéről ismerjük. – A/5, 2005. 06. 29. 1♀.

TETRAGNATHIDAE Menge, 1866

Pachygnatha degeeri Sundewall, 1830: Nagyon gyakori, közönséges faj. Elsősorban a bolygatott, zavart felszíneken lehet tömeges. Szántóföldek egyik tipikus ún. agrobiont faja. A Bakonyban is általánosan elterjedt. – A/6, 2005. 05. 29. 1♂; A/8, 2005. 04. 28. 2♂, 2♀; A/8, 2005. 05. 29. 1♂.

LYCOSIDAE Sundewall, 1833

Alopecosa cuneata (Clerck, 1757): A hazai száraz gyepek közepesen gyakori faja. Országosan elterjedt. A Bakony mezofil és szárazgyepeiből ismerjük. – A/6, 2005. 04. 28., 1♂; A/7, 2005. 05. 29. 1♂; A/6, 2005. 05. 29. 1♂; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/1, A/6, 2005. 05. 29. 1♂; A/5, A/6, 2005. 05. 29. 1♂; A/10, A/10, 2005. 05. 29. 3♂.

Alopecosa pulverulenta (Clerck, 1757): Az előző fajhoz hasonló ökológiai igények jellemzik, országosan elterjedt. A száraz és közepesen száraz gyepek karakterfaja. A Bakonyból is sokfelé előkerült. – A/11, 2005. 06. 29. 1♂; A/10, 2005. 04. 28. 1♂, 1♀; A/3, 2005. 05. 29. 1♂; A/9, 2005. 08. 28. 1♂, 2♀; A/2, 2005. 05. 29. 2♂; A/6, 2005. 04. 08. 4♂, 1♀; A/7, 2005. 04. 28. 1♂, 1♀; A/6, 2005. 05. 29. 9♂, 5♀; A/7, 2005. 06. 29. 1♀; A/6, 2005. 08. 28. 1♀; A/4, 2005. 05. 29. 12♂; A/1, 2005. 05. 29. 10♂; A/5, 2005. 05. 29. 8♂; A/10, 2005. 05. 29. 2♂; A/4, 2005. 06. 23.

2♂; A/8, 2005. 05. 29. 10♂, 2♀; A/2, 2005. 07. 29. 2♂; A/5, 2005. 07. 29. 1♂; A/4, 2005. 04. 28. 6♂, 2♀.

Aulonia albigera (Walckenaer, 1805): Kimondottan gyakori, közönséges fajunk. Élőhelypreferenciát kevésbé mutató pókfaj, mely a Bakonyban is nagyon gyakori. – A/10, 2005. 06. 29. 1♂; A/4, 2005. 06. 23. 1♂; A/1, 2005. 07. 29. 1♂; A/9, 2005. 07. 29. 1♂.

Pardosa riparia (C. L. Koch, 1833): Közepesen gyakori faj, mely a nedves és zárt gyepeket preferálja. A Bakony-vidékéről a jó természetességű lápokról vált ismertté. – A/5, 2005. 07. 29. 2♀; A/11, 2005. 06. 29. 3♂; A/7, 2005. 08. 28. 1♀; A/10, 2005. 08. 28. 1♀; A/8, 2005. 06. 29. 1♂; A/11, 2005. 07. 29. 1♀; A/7, 2005. 06. 29. 3♂; A/5, 2005. 06. 29. 1♂, 1♀; A/6, 2005. 07. 29. 1♀; A/10, 2005. 06. 29. 2♂, 2♀; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/7, 2005. 07. 29. 1♀; A/5, 2005. 10. 01. 1♀; A/1, 2005. 05. 29. 2♀; A/4, 2005. 06. 23. 5♂; A/1, 2005. 07. 29. 1♀; A/1, 2005. 06. 29. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 2♂.

Pardosa alacris (C. L. Koch, 1833): A hazai szárazabb klímájú erdeink karakter faja, mely az ország teljes területén előfordul. – A/11, 2005. 07. 29. 1♀; A/10, 2005. 06. 29. 1♂; A/10, 2005. 07. 29. 1♀; A/9, 2005. 07. 29. 1♀; A/7, 2005. 07. 29. 1♀; A/4, 2005. 05. 29. 1♂, 2♀; A/1, 2005. 05. 29. 1♂; A/5, 2005. 05. 29. 3♂; A/10, 2005. 05. 29. 2♂; A/9, 2005. 06. 29. 1♀.

Pardosa paludicola (Clerck, 1757): Nedves gyepekre jellemző, közepesen gyakori faj. – A/7, 2005. 06. 29. 1♀.

Pardosa palustris (Linnaeus, 1758): Országosan elterjedt pókunk, mely elsősorban a mezofil gyepeket kedveli. A Bakony-vidéken is általánosan elterjedt. – A/9, 2005. 08. 28. 1♀; A/5, 2005. 08. 28. 1♀; A/4, 2005. 08. 28. 2♀; A/7, 2005. 06. 29. 1♂; A/6, 2005. 07. 29. 1♂; A/10, 2005. 06. 29. 11♂, 1♀; A/10, 2005. 07. 29. 1♀; A/4, 2005. 05. 29. 2♀; A/9, 2005. 07. 29. 1♂; A/3, 2005. 06. 29. 1♂; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/5, 2005. 05. 29. 1♂; A/10, 2005. 05. 29. 2♂; A/4, 2005. 06. 23. 6♂, 3♀; A/1, 2005. 07. 29. 1♀; A/9, 2005. 06. 29. 1♀; A/5, 2005. 07. 29. 3♂, 1♀; A/1, 2005. 06. 29. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 4♂.

Pardosa pullata (Clerck, 1757): Az előző fajnál kissé ritkább, a mérsékelt nedves gyepek lakója. – A/2, 2005. 05. 29. 1♂; A/1, 2005. 08. 28. 1♀; A/7, 2005. 06. 29. 1♂; A/6, 2005. 07. 29. 1♀; A/1, 2005. 05. 29. 1♀; A/1, 2005. 06. 29. 1♀.

Trochosa ruficollis (De Geer, 1778): Gyakori faj, mely a közepesen nedves, üde élőhelyeket preferálja. A Bakony-vidéken is általánosan elterjedt farkaspók. – A/7, 2005. 06. 29. 2♂; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/7, 2005. 07. 29. 1♂; A/4, 2005. 05. 29. 4♂; A/1, 2005. 05. 29. 2♂; A/4, 2005. 06. 23. 4♂; A/1, 2005. 06. 29. 1♂.

Trochosa terricola Thorell, 1856: Gyakori, közönséges fajunk. Agrárkörnyezetben és lakott területeken egyaránt gyakori. Jelenléte általában a terület bolygatottságára utal. – A/10, 2005. 04. 28. 1♂; A/5, 2005. 04. 28. 2♂; A/2, 2005. 10. 01. 1♂; A/7, 2005. 04. 28. 1♂; A/10, 2005. 05. 29. 3♂; A/3, 2005. 10. 01. 1♀; A/8, 2005. 05. 29. 1♂; A/4, 2005. 04. 28. 1♂.

PISAURIDAE Simon, 1890

Pisaura mirabilis (Clerck, 1757): Nagyon gyakori pókfajunk, mely speciális élőhelypreferenciát nem mutat. Változatos élőhelytípusokban fordul elő. A Bakony-vidékről is az egyik legtöbb adattal rendelkező faj. – A/2, 2005. 07. 29. 1♂.

AGELENIDAE C.L.Koch, 1837

Inermocoelotes inermis (L. Koch, 1855): Közepesen gyakori fajunk, mely a mérsékelt nedves, erdei társulásokra jellemző. Főként a Magas-Bakony zárt erdeiből ismert. – A/6, 2005. 04. 28. 1♂; A/5, 2005. 04. 28. 1♂; A/10, 2005. 05. 29. 1♂.

TITANOECIDAE Lehtinen, 1967

Titanoeca schineri L. Koch, 1872: Ritka fajunk, mely a kimondottan száraz és jó természetű gyepekre jellemző. Szikeseken és homokgyepeken egyaránt megtaláljuk. Elsősorban a Bakony nyílt és száraz sziklagyepein fordul elő. – A/9, 2005. 07. 29. 1♂.

LIOCRANIDAE Simon, 1897

Agroeca cuprea Menge, 1873: Hazánkban gyakori faj a Bakony-vidékről is széles körben ismert. Elsősorban a hazai lombhullató erdőkre jellemző. – A/9, 2005. 08. 28. 1♂; A/5, 2005. 10. 30. 1♂.

1. ábra: A 80 éve felhagyott almaültetvény (2005. 06. 29). (fotó: Kutasi Csaba)

ZODARIIDAE Thorell, 1881

Zodarion germanicum (C. L. Koch, 1837): Gyakori faj, mely főként a száraz gyepeket részesíti előnyben. – A/9, 2005. 10. 01. 1♂; A/9, 2005. 07. 29. 1♂, 4♀; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 4♂, 2♀.

GNAPHOSIDAE Pocock, 1898

Drassodes pubescens (Thorell, 1856): Gyakori fajunk, a meleg és a száraz élőhelyeket preferálja. A Bakonyból is számos helyről ismerjük. – A/2, 2005. 05. 29. 1♂; A/5, 2005. 05. 29. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 1♂.

Drassyllus praeficus (L. Koch, 1866): A gyakori fajok közé tartozik, a száraz gyepekre, illetve a kissé árnyékolt élőhelyekre jellemző. A Bakonyban gyakori. – A/4, 2005. 06. 23. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 6♂.

Drassyllus pusillus (C. L. Koch, 1833): Száraz fás- és fátlan élőhelytípusokra egyaránt jellemző. Országosan gyakorinak tekinthetjük. – A/3, 2005. 05. 29. 1♂; A/5, 2005. 06. 29. 1♂; A/10, 2005. 06. 29. 2♂; A/4, 2005. 05. 29. 1♂; A/9, 2005. 07. 29. 1♀; A/6, 2005. 06. 29. 1♀; A/1, 2005. 06. 29. 1♂.

Haplodrassus signifer (C. L. Koch, 1839): Kimondottan gyakori faj, mely kedveli a száraz élőhelyeket. Jelenléte az adott terület zavartságát, bolygatottságát mutatja. A Bakony-vidéken is gyakorinak tekinthetjük. – A/4, 2005. 06. 23. 1♀; A/9, 2005. 06. 29. 1♀.

Trachyzelotes pedestris (C. L. Koch, 1837): Gyakori kövipókfaj, mely főként a száraz és mérsékelt nedves erdőket részesíti előnyben, de szórványosan száraz gyepekben is előfordul. A Bakony erdőségeiben kimondottan gyakori. – A/9, 2005. 06. 29. 4♂; A/9, 2005. 07. 29. 1♀.

Zelotes apricorum (L. Koch, 1876): Elsősorban erdőket követő faj, de ritkábban gyepeken is találkozhatunk vele. Az élőhely nedvességére nézve tágtűrűsű. Bakonyban is gyakori: a Magas-Bakony zárt erdeitől a Balaton-felvidék szárazabb, nyíltabb sziklaerdeig is kimutatták. – A/5, 2005. 08. 28. 1♀; A/9, 2005. 07. 29. 1♂; A/5, 2005. 05. 29. 1♂, 2♀;

Zelotes electus (C. L. Koch, 1839): Közepesen gyakori faj, mely a száraz gyepekre jellemző. A Bakony-vidéken szórványos az előfordulása. – A/3, 2005. 05. 29. 2♀; A/10, 2005. 05. 29. 1♀; A/3, 2005. 04. 28. 1♂; A/9, 2005. 06. 29. 2♂.

Zelotes latreillei (Simon, 1878): Nyílt és félárnyékos élőhelyek közepesen gyakori faja. Bakonyban szórványos a jelenléte. – A/11, 2005. 05. 29. 1♂, 1♀; A/9, 2005. 08. 28. 2♂; A/7, 2005. 04. 28. 1♂, 1♀; A/5, 2005. 08. 28. 1♀; A/4, 2005. 08. 28. 1♂; A/6, 2005. 10. 01. 1♂; A/9, 2005. 10. 01. 2♂, 4♀; A/6, 2005. 07. 29. 1♀; A/5, 2005. 10. 01. 1♂, 2♀.

Zelotes petrensis (C. L. Koch, 1839): Gyakori fajunk, mely változatos élőhelytípusokban fordul elő. Elsősorban gyepekre jellemző, azon belül is a száraz vagy mérsékelt nedves területeket kedveli. – A/9, 2005. 08. 28. 1♀.

2. ábra: Szürkemaráhakkal legeltetik a területet. (fotó: Kutasi Csaba)

THOMISIDAE Sundevall, 1833

Ozyptila atomaria (Panzer, 1801): Gyakori faj hazánkban, mely elsősorban a száraz gyepeket kedveli. A Bakony-vidékről széles körben ismert a Magas-Bakonytól a Keszthelyi-hegységen át a Balaton partjáig. – A/9, 2005. 10. 30. 1♀; A/3, 2005. 10. 30. 2♂; A/3, 2005. 10. 01. 1♂.

Ozyptila praticola (C. L. Koch, 1837): Az előző fajhoz hasonlóan gyakori hazánkban, de azzal ellentétben az erdei élőhelyeket kedveli. A Bakony-vidékéről is sok előfordulási adatát ismerjük,

melyek zömmel száraz klímájú erdőkből valók. – A/11, 2005. 06. 29. 2♂; A/8, 2005. 06. 29. 2♂; A/11, 2005. 07. 29. 1♂; A/7, 2005. 06. 29. 2♂; A/5, 2005. 06. 29. 12♂, 1♀; A/1, 2005. 05. 29. 1♂, 2♀; A/5, 2005. 05. 29. 2♂; A/2, 2005. 06. 29. 1♂; A/10, 2005. 06. 29. 1♂; A/4, 2005. 06. 23. 2♂; A/8, 2005. 05. 29. 1♂; A/1, 2005. 07. 29. 1♂; A/1, 2005. 06. 29. 7♂.

Ozyptila simplex (O. Pickard – Cambridge, 1862): Országosan a gyakori fajok közé sorolhatjuk, de a Bakonyból viszonylag kevés adata ismert. – A/5, 2005. 06. 29. 2♂; A/4, 2005. 06. 23. 2♂; A/2, 2005. 07. 29. 1♂.

Xysticus kempeleni Thorell, 1872: Kimondottan ritka faj, a Bakonyból is csak egy adata volt eddig ismert, de dunántúli viszonylatban is csak szórványos előfordulása. Elsősorban a száraz klímájú sziklagyepekből ismerjük. – A/6, 2005. 04. 28. 1♂.

Értékelés

A nyolcvan éve felhagyott almás talajfelszíni pókfaunája a várakozásnak megfelelően mérsékelt bolygatást jelző, döntően a természetes gyepekre jellemző képet mutat. Jelenlegi állapotát elsősorban a növényzeti borítás és a talajfelszíni mikroklíma határozza meg. A vegetáció szerkezete alapján várható lett volna a bokorerdei fajok nagyobb aránya, de a kimutatott fajok nedveségpreferenciája egyértelműen mutatja, hogy inkább a középhegységi üde élőhelyekre jellemző a faunakép. A területen zajló legeltetés intenzitása dönti el, hogy a becserjésedés, vagy a rövidebb fűvű középhegységi gyepek irányába változik a terület jövője. Amennyiben marad az extenzív gazdálkodás, úgy várható a viszonylag jó természetességű élőhely fennmaradása.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki Nagy Tamásnak, a Szépalma-Gazga Kft ügyvezetőjének a gyűjtések során nyújtott segítségéért és a vizsgálati területtel kapcsolatos információk megadásáért.

Irodalom

- BOGYA, S. & MARKÓ, V. (1999): Effect of pest management systems on ground-dwelling spider assemblages in an apple orchard in Hungary. – *Agriculture Ecosystems and Environment* **73**: 7-18.
- BOGYA, S., SZINETÁR, CS. & MARKÓ, V. (1999): Species composition of spider (*Araneae*) assemblages in apple and pear orchards in the Carpathian basin. – *Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica* **34**: 99-121.
- BUCHAR, J. & RUZICKA, V. (2002): Catalogue of spiders of the Czech Republic. – Peres Publishers, Praha, 349 pp.
- BUCHAR, J. (1992): Kommentierte Artenliste der Spinnen Böhmens (*Araneida*). – *Acta Universitatis Carolinae Biologica* **36**: 383-428.
- JENSER, G., BALÁZS, K., MARKÓ, V., HALTRICH, A. (2006): Lessons of the changes in the arthropod population composition in the Hungarian apple orchards in the last six decades. – *Acta Phytopathologica et Entomologica Hungarica* **41**: 165-176.
- KASPER, A. (1994): Adatok Litér és környékének pókfaunájának (*Araneae*) ismeretéhez. – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **13**: 135-149.

- KOVÁCS, P. & SZINETÁR, CS. (2010): A Magyar Biodiverzitás Napok (Porva, 2008) arachnológiai eredményei (Araneae). – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **27**: 43-48.
- KOVÁCS, P. & SZINETÁR CS. (2014): Veszprém megye pókfaunája. – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **31**: 73-107.
- KOVÁCS P., SZINETÁR, CS. & SZÜTS T. (2012): A Nyugat-magyarországi peremvidék (Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyék) pókfaunája. – NYME Savaria Egyetemi Központ Tudományos Közlemények XIX. Természettudományok **14**: 165-229.
- KUTASI, CS. (2010): Porva környékének futóbogarak (Coleoptera: Carabidae). – *Folia Musei Historico-naturalis Bakonyiensis* **27**: 83-94.
- MÉSZÁROS, Z., ÁDÁM, L., BALÁZS, K., BENEDEK, I., CSIKAI, CS., DRASKOVITS, D. Á., KOZÁR, F., LÖVEI, G., MAHUNKA, S., MESZLENY, A., MIHÁLYI, K., NAGY, L., OLÁH, B., PAPP, J., PAPP, L., POLGÁR, L., RADWAN, Z., RÁCZ, V., RONKAY, L., SOLYMOSI, P., SOÓS, Á., SZABÓ, S., SZABÓKY, CS., SZALAY-MARZSÓ, L., SZARUKÁN, I., SZELÉNYI, G., SZENTKIRÁLYI, F., SZIRÁKI, GY., SZÓKE, L. & TÖRÖK, L. (1984): Results of faunistical and floristical studies in Hungarian apple orchards (Apple Ecosystem Research No. 26). – *Acta Phytopathologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, **19** (1-2): 91-176.
- NENTWIG, W., BLICK, T., GLOOR, D., HÁNGGI, A. & KROPE, C. (2015): Spiders of Europe. Version 08.2015. www.araneae.unideb.ch
- SAMU, F. & SZINETÁR, CS. (1999): Bibliographic check list of the Hungarian spider fauna. – *Bulleton of the British Arachnological Society*, **11** (5): 161-184.
- SCHLETT, A. (2004): Innováció a szocializmusban. A Bábolnai Állami Gazdaság története 1960 és 1991 között. – Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar Történettudományi Doktori Iskola, Gazdaságtörténeti Műhely, Ph.D. értekezés. pp. 211. <http://mek.oszk.hu/08400/08478/08478.pdf>
- SZINETÁR, CS., RÁKÓCZI, M. A., BLEICHER, K., BOTOS, E., KOVÁCS, P. & SAMU, F. (2012): A Sas-hegy pókfaunája II. A Sas-hegy faunakutatásának 80 éve – A hegyről kimutatott pókfajok kommentált listája. – *Rosalia* **8**: 333-362.
- WORLD SPIDER CATALOG (2015): World Spider Catalog. Natural History Museum Bern, online at <http://wsc.nmbe.ch>, version 16.